

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten luovuttamisesta Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliitolle

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki, jolla valtio luovuttaa perustettavalle Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliitolle valtion ylläpitämät Kokkolan teknillisen oppilaitoksen ja Kannuksen maaseutuoppilaitoksen korvaukset kiinteistöineen, raken-

nuksineen ja irtaimistoineen sekä Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitoksen irtaimistoineen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1993 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1993.

PERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Ammatillisten oppilaitosten ylläpitojärjestelmä on hajanainen. Valtion ylläpitämiä ammatillisia oppilaitoksia oli vuonna 1991 167 (33 %), kunnallisia 269 (54 %) ja yksityisiä, ammatillisia erikoisoppilaitoksia lukuun ottamatta, 61 (12 %). Kunnallisista oppilaitoksista 166 (61 %) oli peruskuntien ja 103 (39 %) kuntainliittojen ylläpitämiä. Noin viittäsataa ammatillista oppilaitosta ylläpitää noin 250 eri ylläpitäjää.

Ylläpitojärjestelmän hajanaisuus heikentää ammatillisen koulujärjestelmän toimintakykyä sekä muodostaa merkittävän esteen oppilaitosten toiminnan päällekkäisyyksien poistamiselle ja oppilaitosten työnjaon kehittämiseksi, voimavarojen yhteiskäytölle sekä toiminnan järkeväistämiseksi toiminnan taloudellisuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Nykyinen järjestelmä on esteenä myös ammattikasvatushallinnon kehittämiseksi ja päätösvallan hajauttamiseksi koulutuksen tuottamisesta vastaaville yksiköille.

Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliitto on laatinut suunnitelman alueen ammatillisten oppilaitosten kokoamiseksi

samannimiseen ja jäsenkunniltaan vastaavaan vuoden 1993 alusta perustettavaan uuteen kuntainliittoon. Kuntainliitossa on 18 jäsenkuntaa, joiden asukasluku vuonna 1990 oli yhteensä noin 123 000.

Kuntainliittoon koottaisiin alueen 10 ammatillista oppilaitosta, joista neljä on peruskuntien, kaksi nykyisen kuntainliiton, kolme valtion ja yksi yksityisen kannatusyhdistyksen ylläpitämä. Oppilaitoksissa annetaan kauppaopetusta, maatalousalan opetusta, koti-, laitostalous- ja sosiaali-alan opetusta, käsi- ja taideteollisuusalan opetusta, teknillistä opetusta ja terveydenhuolto-opetusta.

Oppilaitokset edustavat monipuolisesti eri alojen ammatillista koulutusta, minkä lisäksi oppilaitoksiin kuuluu aikuiskoulutuskeskus. Oppilaitosten kokoamisella saman ylläpitäjän omistukseen muodostettaisiin riittävän laaja ja tehokas yksikkö vastaamaan alueen ammatillisen koulutuksen järjestämisestä ja kehittämisestä.

2. Esityksen vaikutukset

2.1. Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksen mukaan Kokkolan teknillinen

oppilaitos ja Kannuksen maaseutuoppilaitos luovutettaisiin perustettavalle kuntainliitolle korvauksetta kiinteistöineen ja irtaimistoineen. Teknillisen oppilaitoksen kiinteistön arvoksi arvioidaan 31 miljoonaa markkaa ja irtaimiston arvoksi 6,3 miljoonaa markkaa. Maaseutuoppilaitoksen kiinteistön arvoksi arvioidaan 33 miljoonaa markkaa ja irtaimiston arvoksi 1,7 miljoonaa markkaa. Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitos luovutettaisiin korvauksetta irtaimistoineen. Irtaimiston arvo on noin 2,3 miljoonaa markkaa. Oppilaitos toimii vuokratiloissa.

Näiden kolmen valtion oppilaitoksen kunnallistamisesta aiheutuvat kokonaisvaikutukset oppilaitosten käyttökustannusten rahoitukseen valtion ja kuntien kesken olisivat suhteellisen neutraalit. Perustettavalle kuntainliitolle tulevat valtionosuudet käyttökustannuksiin olisivat likipitäen samansuuruiset kuin oppilaitosten nykyinen budjettirahoitus valtion talousarviossa vähennettynä opiskelijoiden kotikuntien valtiolle maksamilla korvauksilla.

Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitos toimii Pohjola-Yhtiöiden vuokratiloissa, jotka lunastettaisiin kuntainliitolle niin, että siitä ei aiheutuisi kuntainliitolle kohtuuttomia taloudellisia rasituksia. Kuntainliitolle suoritettaisiin tilojen hankintaan valtionosuutta ja valtionavustusta. Vuokratilojen lunastushinnaksi, joka on valtion rahoituksen lähtökohtana, on yhtiön ja kuntainliiton neuvotteluissa, johon rakennushallituksen edustaja on osallistunut, sovittu 56 miljoonaa markkaa. Tältä pohjalta lunastushinnan rahoitusvastuut jakautuisivat seuraavasti:

	mk
lunastushinta	56 000 000
Kokkolan kaupungin ylimääräinen osuus	3 700 000
valtionosuuden laskentapohja	52 300 000
valtionosuus (58 %)	30 334 000
valtion ylimääräinen avustus	13 000 000
valtion rahoitusosuus yhteensä	43 334 000
kuntainliiton rahoitusosuus	12 666 000

Kokkolan kaupungin ylimääräinen osuus perustuu rakentamisen yhteydessä tehtyihin valtionosuusnormit ylittäviin tilajärjestelyihin. Kuntainliiton valtionosuusprosentti perustuu opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (705/92), joka tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Valtion vuoden 1993 talousarvioesityksen momentilla 29.65.34

Valtionosuus ja -avustus kunnallisten ammatillisten oppilaitosten perustamiskustannuksiin, on valtuus myöntää vuosina 1993—1995 valtionosuutta yhteensä 30 344 000 markkaa Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitoksen kiinteistön lunastamista varten. Maksamattomalle valtionosuudelle maksettaisiin korkoa, joka on yhtä prosenttiyksikköä korkeampi kuin Suomen Pankin peruskorko. Valtionosuuden maksatuksen myöhentämisen vuoksi valtion ylimääräisen avustuksen määrä (momentti 29.65.37) on nostettu 13 miljoonasta markasta 13,5 miljoonaan markkaan.

Kannuksen maaseutuoppilaitoksessa on tarkoitus toteuttaa valtion rahoittamana oppilaitoksen päärakennuksen peruskorjaushanke, jonka kustannusarvio vuoden 1991 hintatasossa on 6,5 miljoonaa markkaa. Hanke on otettu opetusministeriön toiminta- ja taloussuunnitelman vuosien 1992—95 investointiohjelmahan.

2.2. Henkilöstövaikutukset

Kuntainliitolle siirtyvien valtion oppilaitosten henkilöstön määrä on yhteensä 111, joista 86 virkasuhteista ja 26 työsuhteista. Opetushenkilöstöä kokonaismäärästä on 65. Tarkoituksena on, että tämä henkilöstö siirtyy kuntainliiton palvelukseen.

3. Asian valmistelu

Opetusministeriössä on jo usean vuoden ajan valmisteltu ammatillisten oppilaitosten ylläpitäjärjestelmän uudistamista yhtenäiselle alueelliselle ja kunnalliselle pohjalle. Tarkoitus oli käynnistää toimenpiteet Pohjois-Karjalassa niin, että läänin valtion oppilaitokset olisi siirretty Pohjois-Karjalan ammatillisten oppilaitosten kuntainliitolle, jonka jäsenkuntina ovat läänin kaikki kunnat. Toimenpiteellä olisi läänin kaikki oppilaitokset saatu saman ylläpitäjän omistukseen. Kuntainliitolle olisi voitu siirtää suurin piirtein ne tehtävät, jotka nykyisin ovat lääninhallinnossa. Hanke kuitenkin lopulta kariutui. Parhaillaan selvitetään edellytyksiä hankkeen ottamiseksi uudelleen esille.

Rinnan edellä mainitun hankkeen valmistelun kanssa ja sen kariutumisen jälkeen eri puolilla maata lähinnä ammatillisten oppilaitosten kunnallisia ylläpitäjiä edustavat tahot ovat käynnistäneet valmisteluja ylläpitäjärjes-

telmän yhtenäistämiseksi. Yhtenä esteenä hankkeiden eteenpäin viemiselle on ollut se, ettei ole ollut käytössä käytännössä jo koetuttua mallia toimenpiteen toteuttamisesta.

Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliiton liittovaltuusto on hyväksynyt perustettavan uuden kuntainliiton suunnitelmat yksimielisesti joulukuun 19 päivänä 1991 pidetyssä kokouksessa. Asianomaiset kunnat, kuten myös osapuolena oleva yksityinen kannatusyhdistys, ovat hankkeen takana. Kuntainliitto ja valtion viranomaiset ovat käyneet valtion oppilaitosten luovutusehdoista ja valtiota koskevista muista järjestelyistä neuvottelut, joissa on päästy yhteisymmärrykseen.

Valtioneuvosto teki 6 päivänä helmikuuta 1992 periaatepäätöksen eräistä Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen järjestelyistä. Päätöksen tarkoituksena oli määritellä keskeiset periaatteet ja puitteet kysymyksessä olevien valtion oppilaitosten kunnallistamisille ja muil-

le valtiota asiassa koskeville järjestelyille niin, että asia voitaisiin riittävän ajoissa ottaa huomioon valtion vuoden 1993 talousarvioesityksen valmistelussa ja että asian toimeenpanon edellyttämät muut toimenpiteet voitaisiin käynnistää riittävän konkreettiselta pohjalta sekä valtion että kunnallisen osapuolen toimesta.

Esitysluonnoksesta on pyydetty Rakennushallitukselta valtion rakennusmaan hallinnosta annetun asetuksen (26/72) 8 §:ssä tarkoitettu lausunto.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä elokuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

eräiden valtion ammatillisten oppilaitosten luovuttamisesta Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliitolle

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Opetusministeriö oikeutetaan luovuttamaan määräämillään ehdoilla Keski-Pohjanmaan ammatillisen koulutuksen kuntainliitolle Kokkolan teknillinen oppilaitos ja Kannuksen maaseutuoppilaitos korvauksetta kiinteistöineen, rakennuksineen ja irtaimistoineen sekä Kokkolan terveydenhuolto-oppilaitos korvauksetta irtaimistoineen.

Kokkolan teknillisen oppilaitoksen kiinteistön muodostaa Kokkolan kaupungin 16 kaupunginosan, korttelissa 4 sijaitseva tontti n:o 1, lukuun ottamatta noin 5 380 m² suuruista aluetta, joka 29 päivänä syyskuuta 1992 lopetussa yleisen tielain mukaisessa tietoimituksessa TN:o 801073—3 on otettu tiealueeksi. Kannuksen maaseutuoppilaitoksen kiinteistöt muodostavat Kannuksen kaupungin Ylikannuksen kylässä sijaitsevat Ollikkala -niminen kiinteistö RN:o 10:9, lukuun ottamatta noin 0,4 ha:n suuruista määrää, joka 2 päivänä syyskuuta tehdyllä vaihtokirjalla on luovutettu

Kannuksen kaupungille ja noin 2,1 ha:n suuruista määrää, joka 21 päivänä syyskuuta 1992 tehdyllä vaihtokirjalla on luovutettu Keski-Pohjanmaan metsälautakunnalle, Kannuksen koulutila -niminen kiinteistö RN:o 99:4, lukuun ottamatta noin 0,4 ha:n suuruista määrää, joka 2 päivänä syyskuuta 1992 tehdyllä vaihtokirjalla on luovutettu Kannuksen kaupungille, Kannuksen koulutila 2 -niminen kiinteistö RN:o 123, Kivimäki -niminen kiinteistö RN:o 21:24, Kannuksen koulutila III -niminen kiinteistö RN:o 7:71, Koivikko -niminen kiinteistö RN:o 21:26, Yrjäs -nimiseen tilaan RN:o 9:10 kuuluva noin 0,9 ha:n suuruinen määrä, joka on hankittu valtiolle 2 päivänä syyskuuta 1992 tehdyllä vaihtokirjalla ja Taimisto -nimiseen tilaan RN:o 13:7 kuuluva noin 3,7 ha:n suuruinen määrä, joka on hankittu valtiolle 21 syyskuuta 1992 tehdyllä vaihtokirjalla sekä Kannuksen kaupungin Lohtajan kylässä sijaitseva Laidunmaa -niminen kiinteistö RN:o 45:33.

2 §

Tässä laissa tarkoitettujen maa-alueiden ja rakennusten toiselle luovuttamiseen, käyttötarkoituksen muuttamiseen, toiminnan lopettamiseen sekä tarkoitetun omaisuuden tuhoutumisesta tai vahingoittumisesta saatuihin korvauksiin noudatetaan opetus- ja kulttuuritoimen

rahoituksesta annetun lain (705/92) 44 §:n säännöksiä.

3 §

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1993.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Opetusministeri *Riitta Uosukainen*